

»SLOVENE« volja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za inozemstvo celoletno K 420—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna pettivrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljnik in dneva po praz-
niku ob 8. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-her. 7563.

Kmetjsko pravo.

Vsaka stranka se briga, da bi kolikor mogoče iz svojega programa spravila v ustavo. Demokratska stranka nima ne jasne političnega, še manj gospodarskega programa, zato se lovi za kulturnoborben predlog. Pri tem ni treba nič misliti, ampak iti samo v zelnik k Francozom in Nemcem. Samostojna stranka je odšla v Belgrad brez programa, a tam ga je dobila od svojega srbskega strica Avramovića. Toda pri prvi priliki, ko bi ga morala izvajati, ga je izdala in šla z demokrati. Socialisti in komunisti imajo svoje utopične programe, v katerih se ozirajo zvesti svojemu razrednemu mišljenju, v prvi vrsti le na delavca, tako da za kmeta, rokodelca in obrtnika ostane le prav malo ali pa nič. S programom, ki se ozira na vse stanovne, nastopila je v Belgradu Slovenska in hrvatska ljudska stranka. Vseled tega tudi na kmeta ni pozabila.

Kmetjski stan je treba obdržati kvalitativno in številno na višini. Vsak uvidi, da v dobrih razmerah se nahajajoči kmetjski stan pomeni veliko potenco v človeški družbi, a tudi število ne more biti brez pomena. Zato mora kmet. pravo skrbeti, da število ne pada, in to se misli doseči s tem, da se zajamči kmetu dom, za življenje potrebna zemlja, živina in premičnine ter da se zavaruje za starost in onemoglost. Vsak stan izvršuje gotovo atrakcijo na družbo, ako se mu dobro godi. Radi tega je nujno potrebno, da zadruga — kmetova najboljša prijateljica — stoji pod zaščito države in da je država ne prezira, ne omalovažuje, ampak jo podpira. Ker si kmet ne more dati delati svojih oblek, obuval, pohištva itd. pri elegantnih mestnih obrtnikih, zato je misliti tudi na to, da ohranimo poštene rokodelce in obrtnike, ki delajo med kmetom in za kmeta. Organizacija in trgovinska ter finančna uprava morata kmetjskim obrtnikom pomagati. Prijatelji kmeta, del njegovega telesa, so posli, delavci in ponekod viničarji. Tudi za nje se mora ustvariti kmetjsko delavsko pravo, ki jih bo varovalo vsakega izkoriščanja, jim pomagalo do samostojnosti ter za njih skrbelo na starost in nesposobnost. V zastopanju svojih pravic naj bo popolnoma neodvisen, s kmetom pariteten, a kjer so interesi skupni, naj bo tudi nastopanje solidarno. Zato je napačno, da se hoče poljedelske delavce organizirati skupno z industrijo. Industrialec in njegov delavec imata skupne socialno in ekonomsko-politične interese, a istotako tudi kmet in njegov delavec. Krščanskega solidarizma ne smemo zastopati samo v listih in brošurah, ampak tudi v zakonodajstvu, organi-

zaciji in agitaciji. O kmetjsko-delavskem vprašanju hočemo še govoriti.

Število kmetkega stanu se bo obdržalo na svoji višini z dobrimi socialnoekonomičnimi institucijami, a povišalo se bo največ s pametno in pravično razdelitvijo zemlje. Pravimo, s pametno in pravično, kajti dosedaj so izvajali takozvano agrarno reformo samo po političnih vidikih, in zemlje niso dobivali kmetjski posli, delavci in najmanjši posestniki, ampak študenti, frizerji, krojači, čevljarji itd., vse časti vredni stanovi, a kmetijstvo ni njihov poklic. Kmetjsko delavstvo je moralo ostati v kotu, demokrati in socialisti so delili po klaviteški zemljo le mestnemu in industrialnemu prebivalstvu. Slovenska in hrvatska ljudska stranka je za razdelitev zemlje, toda v dobro kmetkega stanu in ne v korist političnih strank.

Poljedelska industrija je tudi cilj vseh agrarnih strank, toda poljedelska industrija v kmetjskih rokah. Za vsa podvzeta, ki delajo s kmetjskimi produkti, se zamišlja možnost, da se morejo podružabiti, priti v last kmetjskih združnih organizacij. Izključeno pa ni tudi podružabljanje takih podjetij, ki delajo za različne potrebe kmetkega stanu.

Da se prilagodimo novemu času, ki ima povsodi nova pota in nove zahteve za človeško družbo, katero hoče do tal preobraziti, v tem oziru nam program Slovenske in Hrvatske ljudske stranke niti najmanj ne stoji na potu. Reakcija in omejenost sta ostali pri demokratih in samostojnežih.

Šolsko vprašanje.

(Govor posl. Antona Sušnika, 24. febr.)

Gospodje! Čuditi se moram, da preide vladni načrt preko tako važnega vprašanja kakor je šolsko vprašanje, samo s par besedami. Naš vladni načrt obravnava kar v enem samem členu, ki obsega cela dva stavka, važno šolsko vprašanje. Ustave drugih držav imajo o šoli cela poglavja.

Ne morem si misliti ustave, ki bi bila dobra, ne da bi začrtala vsaj principe in glavne smernice, po katerih se ima vršiti izobrazba in vzgoja v naši novi državi. Tolikokrat se naglašajo, gospodje, da z ustavo gradimo temelj državi. Jaz se bojim, močno bojim, da bo naša državna zgradba stala na slabem temelju, ako ne bomo vzdali trdnega vogelnega kamenja, ako ne bomo dobro uredili šolskega vprašanja in zarisali vsaj glavnih linij izobrazbe in vzgoje, ki jo zahteva nova doba, v kateri živimo.

Naša mladina mora biti vzgojena za dobre državljane. Mi ji moramo vcepiti v srce državno misel in veliko novo idejo, idejo socia-

lizma. Naš novi rod mora biti samozavesten in narodno ponosen, drugače nego je sedanjí rod. umska izobrazba mora biti večja in se mora razvijati v drugi smeri nego do sedaj. Naša nova generacija mora imeti močno voljo in veliko moralno jakost, pred vsem pa se mora zavesti, da je človek družbeno bitje, da ima do družbe pravice in dolžnosti, da je vsakdo dolžan produktivno, za družbo koristno delati.

Prvo dolžnost do izobrazbe imajo gotovo starši, ker so jim dali življenje. Oni morajo skrbeti za to, da dobijo otroci vse, kar potrebujejo za telesno in duševno življenje. Otroci smejo od staršev to zahtevati. Starši imajo pa tudi pravico vzgoje, v kolikor to izvira iz njih dolžnosti, da vzgojijo otroke za dosego smotra, ki ga imajo na zemlji. Ta smoter je dvojen: Prvi in glavni je cilj posmrtnega življenja, drugi smoter pa ki je temu podrejen, je da živi človek življenje vredno človeka, a postane koristen član človeške družbe.

Za posmrtno življenje je treba versko-nravnega pouka. Brez dvoma je v to poklicana v prvi vrsti cerkev, ki je dobila že od svojega ustanovitelja nalogo: »Pojdite in učite vse narode!« Starši, ki to uvidijo, morajo ali prepustiti cerkvi, da vodi versko-nravno vzgojo njih otrok, ali pa morajo skrbeti, da se vrši vzgoja po cerkvenih naukih in navodilih.

Človek mora biti tudi koristen član družbe. Tudi za ta cilj so dolžni vzgojiti svoje otroke v prvem redu starši. Če tega ne zmorejo sami, je dolžna država, da poseže vmes. Kajti država mora skrbeti za blaginjo vsakega posameznika, pa tudi za javni blagor, za blagor cele družbe. In ako država uvidi, da je v gotovi dobi potrebno, da ima vsakdo gotovo stopnjo izobrazbe, potem ima država tudi pravico in dolžnost, da uvede obvezni pouk.

Kaj naj se danes vse poučuje v šoli? Razmere so danes povsem drugačne kakor pred vojsko. Danes je nujno potrebno, da znata kmet in delavec brati, pisati in računati. Danes se mora tudi kmet boriti proti birokratizmu in kapitalizmu, osnovati mora organizacijo združništva in samopomoči ter jih znati voditi. Da je pa za to zmožen, mora znati mnogo več nego pred vojno.

Prav tako mora biti delavec, če hoče uspeti v boju proti kapitalu, sposoben, da snuje organizacije, da v teh organizacijah brani svoje pravice. Znanje pa tudi vzbuja v človeku samozavest in ponos.

Istotako potrebuje danes vse večje izobrazbe trgovec in obrtnik.

Vsakemu državljanu je danes potrebna tudi politična izobrazba, da more ves narod takorekoč sodelovati pri zakonodaji in upravi. Resnično je, da ima vsak narod tako upravo, kakoršno sam hoče. Če stoji narod na dovolj visoki stopnji izobrazbe, potem najde sredstva, da zruši upravo, ki zanj ni dobra.

Pouk se ima na vsak način ravnati po kulturnih, socialnih in gospodarskih razmerah. Jaz mislim: mesto, da se uvaja v šole poseben sistem sokolske vzgoje, mesto da se na ta način otroci že v zgodnji mladosti navajajo na sovražstvo in prepir, bi bilo mnogo bolj potrebno in pametno, da bi se otroci učili že v ljudski šoli, kaj pomeni delo. Treba bi bilo predavati otrokom že v ljudskih šolah o dolžnosti vsakega človeka do dela, o tem, da človek šele takrat postane koristen član družbe, ako dela, da gre samo delu čast in spoštovanje.

Poleg tega bi se v šoli moral uvesti pouk o higieni, o narodnem gospodarstvu, o združništvu itd. Kratko: pouk bi se moral ozirati tudi na vsa važna socialna in gospodarska vprašanja, ker živimo v dobi, ko socialna ideja preobraža ves svet.

V vladnem načrtu pogrešam tudi določbe, da znanost in umetnost uživa posebno zaščito in podporo države. Človek bi mislil, da je to samo po sebi umevno. Vendar pa je žalostno dejstvo, da ministristvo prosvete le prerado pozabi na to. Lahko bi vam naštel več slučajev, pa bi me vodilo predaleč.

Rekel sem, da je smoter države, skrb za splošno blaginjo. Ako država uvidi, da je v danih razmerah potrebno, da ima vsak državljan gotovo izobrazbo, ima država dolžnost in pravico, da porabi vsa sredstva, ki vodijo do splošnega blagostanja, da uvede med drugim tudi obvezni pouk.

Vendar pa s tem ni rečeno, da bi morali vsi starši pošiljati svoje otroke samo v državne šole. V vseh državah imajo starši pravico, da lahko dajo izobraziti svoje otroke tudi doma, ali pa v privatnih šolah.

Vendar pa je ob današnji draginji težko misliti, da bi se rodilci v veliki meri posluževali te pravice. Zato mora država ustanavljati take šole, ki odgovarjajo zahtevam in svetovnemu naziranju starišev. Če so državne šole take, da nasprotujejo prepričanju krščanskih starišev, morajo državljani imeti pravico, da si sami ustanavljajo šole.

Privatne šole morajo seveda odgovarjati zakonskim predpisom. Na noben način pa ne sme vpeljati država šolskega monopola, da bi samo ona imela pravico ustanavljati šole in jih voditi. Ako državna šola ne odgovarja zahtevam starišev, mora biti dovoljeno ustanavljati privatne šole. Te privatne šole mora država podpirati, ker ni izpolnila svoje dolžnosti napram starišem. Ako pride do ločitve cerkve od države in do cerkvena avtonomije, zahtevamo, da imajo v tem slučaju tudi cerkvene občine pravico, da ustanavljajo svoje polnopravne konfesionalne šole.

Kar se tiče privatnega šolstva, je najboljši belgijski sistem, po katerem ima vsakdo pravico, da ustanavlja privatne šole pod gotovi-

LISTEK.

Fran Radešček:

Preko Albanije.

(Dalje.)

To strogo povelje je bilo vsekakor potrebno in na mestu, ker je okrog vseh poslopij viselo lepo rumeno tobačno listje, kakor pri nas na kmetih koruza, ko se suši. Na travnikih so stale visoke kope sena in slame. Vse to bi vojaki razgrabili, da ni bilo tega povelja in »pokretnih stražarečih odeljenj«
orožnikov.

Medtem je že legla temna noč na prijazno dolino in z nočjo je pritisnil tudi mraz. Nižji častniki so imeli svoje šotore, general in višji častniki pa so poglobili na slamo v eni izpraznjenih arnavtskih koč. Ko smo se že preskrbeli s drvmi in zavžili, kar je kdo imel za »pod zob«, smo poglobili okrog ognjev.

Moji občutki.

Dolgo nisem mogel zatisniti očesa. Skrbelo me je, kako naj se preživim toliko dni brez kruha, ki mi je bil ukraden — kakor sem že prej omenil — po zaslugi obrestnega poročnika, ki je moj zavežljaj s perilom in kruhom medpotoma odvezal s svojega konja in ga izročil žandarju. Hrzanje konj, šepetajoče govorjenje vojakov, ki še niso zaspali, lajanje psov in kliči straž, me je končno odvrnilo od mučnih misli in zazibalo v globoko spanje.

Ko sem se prebudil, se je dolina že topila v popolni dnevni svetlobi. Vojaki so bili že vsi na nogah in privezovali tovore na konje. Vstal sem tudi jaz in odšel k potoku, razbil led pri kraju in se umil. Mrzla voda in okrepujoče spanje sta mi dala novih moči.

Ko me je major Živković tega jutra vprašal, kako se počutim, ker smo bajé Slovenci zelo razvajeni, sem mu od srca odgovoril, da se počutim boljše ko spim sedaj na snegu in mrazu z napol praznim želodcem po utrudljivi hoji, kot kdaj prej v svojem življenju.

Arnavtska »besa«.

Končno krene kolona na pot. Na čelu so šli trije Arnavti z generalom in tolmáčem. Eden izmed Arnavtov, kakor sem čul, je bil prvak ondotojnega plemena. On je dal »beso«
generalu in se v znak prijateljstva in pobratimstva poljubil z njim, češ, da se pod njegovim varstvom nobenemu izmed generalovih vojakov ne bo ničesar zgodilo, ako ne bodo izzivali.

Del poti smo šli ob potoku nazaj, nato smo pa zavili navkreber v gorovje. Po strmi stezi med gostim gozdnim drevjem je čelo kolone že doseglo vrh, ko se iznenadno čuje izza hrbta vedno močnejše streljanje, ki je odmevalo v gorovju tako, da nismo vedeli, kje in komu je to streljanje namenjeno. Konji so instinktivno pospešili svojo hojo, pa tudi vojaki niso zaostajali za njimi. Naenkrat začno padati strelj

tudi v našo kolono. Par konj obleži; eden, zadet v glavo, je padel ravno pred menoj. Častniki zadržujejo vojake, da se ne razgube. V precejšnji zmedbi se odvzememo tovari padlih konj in se naložimo na rezervne konje. Streljanje se v pojačeni meri nadaljuje, toda med našo kolono so padali vedno bolj redki strelji, ki so le enega vojaka lahko ranili v nogo. Iz tega smo spoznali, da streljanje ni bilo namenjeno nam, temveč nekemu drugemu poveljstvu naše vojske, ki je šla izza nas.

Naša kolona je med tem dosegla vrh in se spuščala v planovito gorsko sedlo, ki je nudilo popolno varstvo proti napadalcem izza nas. Nekaj časa smo še čuli oslabljene strele, potem pa je zopet nastala tišina.

Zavili smo okrog prihodnjega vrha in se potem po kamenitem, položnem klancu spuščali v dolino. Nekoliko domačinov nas je tu od daleč radovedno ogledavalo, nato pa so se izgubili kot lahkonožne koze, poskakajoč s kamna na kamen, v redkem grmčju.

Odslej je postajal sneg vedno bolj redka prikazen in tučiam smo že zapazili na prisojnih krajih v zeleni travi trobenčice in marjetice, dasi se je šele november nagibal k svojemu koncu.

Skozi vodo.

Oblaki, ki so se že v jutru sumljivo kopičili, so postajali čimdalje bolj predrzni

in kmalu so zatemnili nebo. Ni trajalo dolgo in pozdravila nas je prav poštena ploha. Premočni do kože smo capljali po lužah in hudournikih med kamenjem navzdol. V dolini je med tem potok narastel v pravcato reko, ki jo je bilo treba prebrskati. Že itak premočni od dežja, se niti rečne vode ni bilo bati. Ker je bila voda umazana in deroča, ni bilo nič kaj prijetno broditi po strugi, polni kamenja razne oblike in velikosti. Če sem se enemu izognil, sem padel čez drugega v hladne valove. Ponekod je voda segala celo do prs.

No, srečno smo tudi to imeli za hrbtom in dež je tudi ponehaval. Čez močvirnate travnike, po katerih so stale visoke kope sena, smo dospeli do vznožja položnega hrička, na katerem se je razprostiral bukov gozd.

Tu smo se vtaborili, ker se je že mračilo. Težava je bila z drvmi, ker je bilo vse mokro.

V tem je prišlo nekoliko Arnavtov. S pomočjo tolmacha so odkazali nekoliko dreves, ki se smejo posekati za kurjavo. Nato so pripeljali na svojih dvokolnicah sena za konje in prejeli za svojo »uslugo«
svetle napoleone, ker papirja niso marali.

Zaradi močvirnatih tal v dolini se je vojaštvo utaborilo po položnih gozdnih rebri. Dračje, sicer mokro, je vendar razplamtele ognje in posušilo drva, da smo si mogli ogrevati prezeble ude čez noč in dež je, hvala Bogu, tudi popolnoma prenehal.

mi v zakonu določenimi pogoji. V Belgiji ima vsakdo pravico, da pošlje otroka v šolo, v kakršno sam hoče. Predno upiše oče svojega otroka v šolo, dobi pri občinskem uradu potrdilo, ki ga pri vpisu izroči ravnatelju dotične šole. S tem potrdilom grede ravnatelj nekaj dni po končanem vpisu na občino, kjer se jim iz občinske proračuna nakaže vsota, ki odpade na posameznega otroka.

Naš klub stoji na stališču, da morajo imeti državljani pravico, snovati pod zakonskimi pogoji privatne šole, in da je država dolžna te privatne šole podpirati.

To bi bilo v glavnem nekoliko misli o tem, kakih smernic bi se morala držati naša država ko govori o šolstvu. Zato predlagam v imenu našega kluba, da si glasi član 16. tako-le:

»Umetnost in znanost sta svobodni in uživata posebno zaščito in podporo države. Vseučiliški pouk je svoboden. Poleg javnih šol se morejo ustanavljati tudi privatne šole pod pogoji, določenimi v zakonu. Ljudska šola je obvezna in brezplačna. Roditelji odločajo o verski in splošno etični vzgoji. Država se briga za umsko in socialno-etično vzgojo, ki mora biti v skladu z verskimi načeli starišev.«

NOVE STAVKE NA DUNAJU?

Dunaj, 1. marca. (Izvirno) Nastavljenec po knjigarnah so stavili pred par dnevi nove zahteve. Ker istim niso ugodili, pretijo s stavko. Danes zvečer imajo zborovanje, na katerem pade odločitev. — Istotako se pripravlja za stavko zveza tehničnih soc. demokratičnih delavcev, ker se ni ugodilo njih zahtevi po znižanju pristojbin.

METROPOLIT NIKANO UMORJEN.

Dunaj, 1. marca. (Izvirno) Ukrajinski dopisni urad javlja, da so boljševiki usmrtili metropolita Nikana a, češ da je imel zveze z upornimi kozaki.

PROMETNA KRIZA V AVSTRIJI.

Dunaj, 1. marca. (Izvirno) Pomanjkanje premoga je privedlo ne samo industrijo, temveč posebno še promet na točko, od katere je le še en korak do popolnega poma. Največ trpi južna železnica, vsled česar trpi posebno uvoz živeža iz Jugoslavije.

CERKVENO VPRAŠANJE NA OGRSKEM.

Budimpešta, 1. marca. (Izvirno) Na današnji seji ogrskega parlamenta je minister dr. Gritz sporočil, da sv. stolica ni sprejela predlogov ogrske vlade glede zapadnih ogrskih škofij. Izjava je povzročila veliko razburjenje v skupščini.

TISKARSKA STAVKA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 1. marca. (Izvirno) Stavka tiskarjev se je razširila po celi državi in ne izhajajo nobeni časopisi. Pogajanja med delodajalci in tiskarji so ostala brez uspeha. — Položaj je precej kritičen.

POLJSKO-RUMUNSKA ZVEZA.

LDU Budimpešta, 1. marca. (MKU) Iz Bukarešte javljajo, da je dospel poljski zunanji minister knez Sapieha tjakaj v svrhu, da sklene z Rumunijo politično in vojaško konvencijo.

NEMIRI NA IRSKEM SE NADALJUJEJO.

LDU CORK, 1. marca. (Reuter) Obojeni civilisti so napadli vojake, ki so se izprehajali brez orožja po cesti. Po zadnjih vesteh je pet vojakov mrtvih, 11 pa ranjenih.

LONDONSKA KONFERENCA.

LDU London, 28. februarja. (Wolff) Uradno se javlja: Prva plenarna seja konference, ki se bo bavila z obnovitvenim vprašanjem, se odpre jutri ob pol dvanajstih uri.

LDU London, 28. februarja. (Havas) Briand je imel popoldne dolge privatne razgovore o obnovitvenem vprašanju z Loucheurjem in drugimi osebnostmi, ki so izpadli ugodno. Nemški odposlanci, ki so dospeli zvečer v London, so se nemudoma lotili dela. Pozornost vzbuja skrajna nedostopnost dr. Simonsa, ki noče dati časopisju nobene izjave. O protipredlogih, ki jih bodo stavili nemški odposlanci, vlada popolna tajnost.

STAVKA TIPOGRAFOV V BUDIMPEŠTI.

LDU Budimpešta, 28. februar. (MKU) Tehnični pomoči se je posrečilo, da je vzlic stavki socialno-demokratičnih stavcev izšel zvečer list. Vlada je po zakonu o vojnih datjavah zasegla tiskarno akcijske družbe Balas in ji naročila, naj za časa tipografske stavke izdaja jutranji in večerni list. Kot posledica te odredbe izhaja list »Pesti Hirek« (Večerne novosti). Uvodnik tega lista opozarja na to, da glavni vzrok mezd-nemu gibanju delavstva ni stremeljenje po zboljšanju gospodarskega položaja, temveč je smatrati to stavko le kot poizkusni korak za novo politično akcijo. Jutri zjutraj izide nov list pod naslovom »Reggeli Hirek« (Jutranje novosti). Izdajatelji listov in glavne zveze tiskarnarjev so priredili danes konferenco, na kateri so označili zahteve stavkajočih za neizpolnjenje.

LDU Budimpešta, 28. februar. (MKU) Pozno v noč so se zopet začela pogajanja med delavci in delodajalci v tiskarski stroki. Zadnji so bili pripravljeni, zahtevam delavstva deloma ugoditi in dovoliti

200 kron od povprečnega tedenskega zaslužka 280 kron, ki ga zahtevajo delavci. Pogajanja se na tej podlagi nadaljujejo.

GRKI PROTESTIRAJO.

LDU Pariz, 28. februarja. (Wolff) Po prispelih poročilih so se vršile v Pireju, Atenah in Smirni velike manifestacije. Udeleženci so se zavezali, da bodo branili s skrbjo vse pravice, katere jim priznava sevreska mirovna pogodba.

LDU London, 28. februarja. (Dun.KU) Angleški listi so prejeli danes dopoldne nastopno poročilo: Grško odposlanstvo je dobilo od svoje vlade odgovor, da gre pri odločitvi, ki se tiče sevreske mirovne pogodbe, za tako važne stvari, da tega ne more izvesti vlada sama. Zadeva bo predložena zakonodajni skupščini. Menijo, da bo Kalogeropulos počakal odgovora angleške skupščine glede sprejetja gospodarskih določb sevreske mirovne pogodbe, preden končnoveljavno naznani, ali se bo Grška podvrgla preiskovalni komisiji glede pridelitve Smirne in Tracije.

Politične novice.

+ **Seja odbora Slov. Kmetijske zveze in Izvrševalnega odbora Slov. ljudske stranke** se je vršila v torek, dne 1. marca v Mariboru. O političnem položaju je poročal poslanec dr. Hohnjec. Po večurni seji so se sprejele naslednje resolucije: 1. Popolno zaupanje in zahvala Jugoslovanskemu klubu za njegovo dosedanje politično nastopanje v ustavotvorni skupščini, v kateri se edino Ljudska stranka bojuje za resnično samoupravo Slovenije, in poziv, da odločno vstaja v tem boju. 2. Protest zoper spremembo občinskega volivnega reda in zlasti zoper nazadnjaško ukinjenje ženske volivne pravice. 3. Protest zoper sovražno razpoloženje proti katoliški Cerkvi in njenim pravicam v ustavotvorni skupščini, kjer framacioni netijo verski prepir. 4. Protest zoper vpeljavo sokolskega duha in sokolske vzgoje v naše šole. 5. Protest zoper protizakonito stremeljenje poostri cenzuro in pod raznimi državnobrambnimi pretevezami kršiti ne samo politično, ampak tudi osebno svobodo državljanov. 6. Protest zoper to, da bi se vinarska in sadjarska šola v Mariboru, kakor so poročali nekateri listi, preustrojila v kakšno višjo kmetijsko šolo; nižjih kmetijskih šol imamo premalo in je treba njih število pomnožiti, a ne skrajšati. 7. Protest zoper nezakonito odmerjenje osebno-dohodninskega davka. 8. Obžalovanje nad nebriznostjo naše vlade za usodo koroških in tržaških Slovencev, in poziv, da se naša vlada vendar spomni na svoje dolžnosti napram našim rojakom pod tujinskim jarmom.

+ **Dr. Vošnjak** je izvanredno podoben znaneju junaku nekega Turgenjevega romana, Sipjagu. Sipjagin enako simpatizira z liberalci kakor s konservativci. Pride k liberalcem in pravi: Vaši nazori so popolnoma moji. Potem se poda k konservativcem in zatrjuje: Moje mišljenje je bilo od nekdaj konservativno; računajte z menoj, kakor s svojim človekom. — Zdaj je na vrhu demokratsko-radikalna večina, zato je naš Sipjagin za vse, kar od tam izhaja. Zato se nam je zdelo čisto naravno, ko so nam iz Beograda poročali, da bo dr. Vošnjak v kratkem imenovan za poslanika SHS v Varšavi; to je Sipjagin v potu svojega obraza zaslužil. Toda danes se poroča, da je za dr. Vošnjaka namenjeno samo mesto legacijskega tajnika pri nekem inozemskem poslanstvu. Protestiramo in izražamo skromno mnenje, da je za našega pridnega in vsestranskega Sipjagina legacijsko mesto vsekakor premalo.

+ **Nepotrebna polemika.** »Jugoslovanski Sokolski Savez« je obelodanil v »Slovenskem Narodu« 27. t. m. izjavo, v kateri napada jugoslovanske katoliške škofo, ker so pri vladi protestirali proti obligatoričnemu uvajanju sokolske vzgojne ideje v šolo, češ, da niso stvarno utemeljili, da sokolstvo nasprotuje katolištvu, marveč so uporabili proste časnikarske očitke, ki da jih je sokolstvo glasom svojih resolucij opetovano zavrglo. Zato Sokolski Savez ne bo teh očitkov še enkrat zavračal, ampak se sklicuje na svoja načela. To je komodno stališče in bi mi lahko odgovorili, da smo argumente Sokola že tisočkrat ovrgli, zato preko te njegove izjave pridemo prosto na dnevni red. Ker pa govori Savez o sokolskih resolucijah, je moral gotovo pozabiti na zadnjo resolucijo v Mariboru, kjer je naravnost izrekel, da se sokolstvo in katoličanstvo izključujeta. Kajti danes smo kulturno vendarle toliko napredovali, da vsakdo ve, da je pod be sedo klerikalizem mišljen katolicizem. Katolicizem se versko podreja papežu, katolicizem priznava hierarhijo, katolicizem vnaša svoja načela v javnost, katolicizem je verstvo za vse narode brez razlike, katolicizem je za svoje posledovalce absolutna avtoriteta v vseh vprašanih svetovnega nazora — skratka vse to, kar sokolstvo proglašja za nezdružljivo s svojim nazorom. Za katolicizem je merodajna katoliška cerkev, škofo, njena duhovska nadoblast in verska zavest njega posledoval-

cev. Ti s svoje strani tudi smatrajo sokolstvo v svoji današnji obliki za nezdružljivo s katoličanstvom in zato je vsaka polemika v tem oziru čisto odveč. Če pa morebiti Sokolski Savez sebe smatra za resnično katoliško Cerkev, bi bil to čisto novi fakt v zgodovini človeštva.

+ **Gospodarsko-finančni komite ministrskega sveta** je v ponedeljek razpravljaval o gospodarsko-socialnih vprašanjih. Ta seja, kateri je prisostvoval tudi ministrski predsednik Pašič, bo svoje razprave nadaljevala. V parlamentarnih krogih sodijo, da se bodo stranke v vseh vprašanih sporazumele in da bodo zemljoradniki in socialni demokrati za načrt ustave ministrskega predsednika Pašiča.

+ **Razmejitevna komisija v Ljubljani.** Po včerajšnji seji, ki je trajala precej dolgo, sta se italijanska člana gosp. general Vacchelli in gosp. polkovnik Galiboldi odpeljala v svrhu, da se informirata pri vladi glede nadaljnjega nastopa. In sicer je šel prvi v Rim, drugi pa v Trst.

+ **Zemljoradniki.** LDU Belgrad, 1. marca. Zemljoradniški klub ima jutri plenarno sejo, na kateri bo končno rešil vprašanje glede sporazuma z vlado.

+ **Vlada proti radiševcem.** LDU Belgrad, 1. marca. V parlamentarnih krogih trdijo, da se je vlada Nikole Pašiča odločila, napraviti konec protidržavni agitaciji radiševcev na Hrvatskem.

+ **Boj proti absolutizmu.** — Višjemu šolskemu svetu v Ljubljani. Podpisani krajni šolski svet v Smledniku, zbran na seji najodločneje protestira proti Sv. Pribičeviću naradni, ki uvaja v šolo politiko. V šoli nima mesta niti sokolstvo niti orlovstvo. Pouk naj se vrši na verski, katoliški podlagi. Slede podpis. — V Smledniku, dne 27. febr. 1921.

+ **Pametni italijanski glas o predstojeh volitvah v Primorju.** Italijanski kapitan Bruno Ferluga, ki se je udeležil vojske, je poslal glasilu tržaških nacionalistov, »Era Nuova«, dopis, v katerem se izjavlja proti vsakemu nasilju, s pomočjo katerega hočejo fašisti prepričati udeležbo primorskih Slovanov pri predstojeh volitvah v parlament. To bi samo okrepilo iredentizem, bi ustvarilo nevaren prejudic in nasprotovalo vsem tradicijam Italije. Slovane se more pridobiti le potom kulture, trajnih stikov in skupnosti interesov, ne pa potom nasilja in krivice. — Upajmo, da ta kapitan ni osamljen.

+ **Amerika in ententa.** »Public Ledger«, ki izhaja v Filadelfiji, doznava iz zanesljivega vira, da je predsednik Harding sporočil angleškemu in francoskemu poslaniku, da po njegovem mnenju ni nič pridobljeno, ako se prisili Amerika k pristopu v sedanjo zvezo narodov. Amerika hoče biti prej na čistem glede mezopotamskega in japonskega vprašanja, preden se more ogrevati za vprašanje obnovitev. Na Na noben način ne bo poslala vojakov. Pričakuje se, da bo Amerika dovolila olajšavo pri odplačevanju posojil ententnim državam. Novi ameriški vladi bo prijetno, ako bo zveza narodov še nadalje, voljno orodje štirih velesil.

Dnevne novice.

— **Za Boris Mirana!** Sprejeli smo: Boris Miran (Josip Stritar, rodil se je 1836. leta v vasi Podsmreka) je prodal svoje »Zbrane spise« l. 1916., ko je posla prva izdaja, Tiskovni zadrugi v Ljubljani z vsemi pravicami enkrat za vselej za 3000 K. Takrat je pisal prijatelju: »Juhe! zdaj si pa lahko kupim, če hočem, dve vojni kravički!« Pa kmalo je prišlo spoznanje, češ: »Sram me je pred vso slovensko javnostjo, da sem sam tako nizko cenil delo svojega življenja!« Poslej padajo pa še vse hujši izrazi! Reče kdo: Ali bo Zadruga res vstrajala pri pogodbi? In drugi: Pa se ni pomislilo, da branijo postav vseh dežel lastninsko pravico še 30 do 40 let po smrti pisatelja? Bodi! Profesor Stritar se je vdal v svojo usodo, ker Zadruga hrani njegov »podpis«. Vendar to ga boli in skrajno razburja, da je tako prišel »pod trajno zaporo«, ker doslej ni izšel niti en zvezek »Zbranih spisov«. Druga njegova sedanja velika težava so pač življenjske potrebščine. Vsi, ki so ga obiskali, poročajo, da se nahaja v skrajni bedi. Po domov si želi, domov kakor dete k materi! Še lani o Božiču mi je pisal: »... častni mešan Ljubljane, ... bil bi s svojo ženo zadovoljen s kakim priprostim mestom v ubožnici.« — V domovino torej! Pa kam? Kako? Prof. Stritar ni nikdar drugače mislil, kakor da bo izhajal s tisto svojo penzijo, skromno sicer, a vendar izhajal; in bi pred vojno s ponosom odklonil vsako podporo. Pa prišlo je drugače, nastopili so težavni časi, jurist reče »vis major«. Le ta »višja moč« je sklonila nekaj tako ponosno možko-lepo glavo! — S tega stališča sem skušal lani napraviti malo zbirko, »Krivčni mamona« k temu ni prispeval; naši milijonarji, akcionarji, banirji in verižniki so ostali celo nedotaknjeni. Poslali so najprej svoje prispevke nekateri dobrosrčni starejši duhovniki in vpokojeni učitelji, sledili so oficirji voje mornarice v Boki Kotorski, Amerikanci iz

Clevelanda; potem so poslali znatne zneske, kar sem strme občudoval, nekateri ljubljanski trgovci; vmes pa največ idealne učiteljice s svojimi šolarčki, zaključil je mlad kaplan iz Pljuškega polja! Tako je nakapalo 5349 K, kar je dalo v šestih obrokih po odbitih bančnih stroških skupno 10.773 avstr. kron. Letos pa nisem še dobil ničesar, zato tudi ne morem ničesar poslati, nič za god, nič za pisanko! — Boljšo pot so nastopile mariborske gospe, ki pošiljajo živila. Da bi le tisti zaboji in zavoji ne prihajali prazni v Aspangu s pošle! Največ pa je storil s pošiljateljstvo živil iz Ljubljane g. dr. Senekovič, ravnatelj oddelka prehrane, kateremu se tudi pesnik vedno prav iskreno zahvaljuje. In kaj zdaj? To vse je nezadostno, zapustiti ga, ne smemo! V tem je menda pač edina vsa Slovenija. — Lani spomladi sem se obrnil v posebni vlogi na deželno vlado v Ljubljani za redno pomoč. Dobil sem točen odgovor poln lepih besedi in obljub, dosegel pa nič. Kam zdaj? Pred osrednjo vlado v Belgradu. Pa kdo? Vendar ne zopet jaz?! Merodajni krogi, ki so: Slovenska Matica, poverjenišstvo za uk in bogočastje, pisateljsko društvo, narodni poslanci. Velikega kulturnega dela, ki ga je izvršil Boris Miran, pač ne bo težko dokazati. Sicer so njegovi »Zbrani spisi« sedaj pod trajno zaporo, pa je še drugih dokazov dovolj! In takemu kulturnemu delavcu gre zahvala narodne države v obliki redne podpore v slučaju visoke starosti in sile. Na Čehoslovaškem jih je več, ki dobivajo častne penzije; in nekega pesnika je nedavno predsednik Masaryk sam ob njegovi devdesetletnici obiskal na njegovem domu, tam gori v Moravskem pogorju. In v Jugoslaviji, v Mostaru dobiva pesnik Šantič apanažo letnih 10.000 dinarjev. Vsaj to zasluži tudi naš Boris Miran! Oglasite se v svojih listih, kdor ima o tem kako misel! — F. S. Šegula, Pragersko.

— **Nov denar.** Ministrstvo financ je sklenilo v najkrajšem času izdati papirnati denar po 25 para ali eno krono. Denar bo tiskan v Zagrebu.

— **Možje pravice in reda — kaj delate?** Poboji po deželi se nadaljujejo. Zopet imamo par novih mrtvecev od noža in kola. Povsod seveda je ubijalec alkohol. Medtem pa naši za blagor ljudstva skrbni gospodje po okrajnih glavarstvih še ugibajo in premišlujejo, poizvedujejo in komisijske ogleda vzdigujejo, kje bi mogli in smeli še kako novo gostilno odpreti. Da bo več konkurence in da bo vino bolj po ceni! Odkar je prinesel »Slovenec« članek »Kaj nam je na Slovenskem najbolj potrebno«, je došlo »Sveti vojski« zopet mnogo prizvov zoper podeljevanje novih gostiln. Da se je sploh treba z obrtnimi oblastmi še boriti zoper podeljevanje novih koncesij, že to je več kot čudno! Vsi pametni ljudje obsojajo to brezmišeln množino gostiln. Gostilničarske zadruge same protestirajo zoper nove koncesije, možje pravice in reda jih pa dovoljujejo. Ne sicer vsem prosilcem, to se razume, a vendar več kot preveč. Najbolj obsodbe vredno je, ako se dovoljujejo nove koncesije ljudem, ki jim je najmanj potreba, ko imajo že posestva, trgovino, pa hočejo imeti še gostilno povrh. Manj zameriti bi bilo, ako bi dobil koncesijo kak invalid, ki nima druge eksistence — seveda ko bi gostiln ne bilo že preveč. Ker jih je pa preveč in je alkohol invalidom samim zelo nevaren, zato se naj tudi tem preskrbi kaka druga eksistenca. Še večjo popustljivost in brezbriznost kakor pri podeljevanju koncesij pa opazamo pri možeh pravice in reda glede izvrševanja vladnih naredb glede točenja alkoholnih pijač. Za te naredbe se malokdo zmeni. Glavno vlogo pri tem bi imeli seveda orožniki, ko bi jo hoteli izvrševati. Pa to je ravno, za kar moramo dvigniti javno obtožbo proti možem pravice in reda. Koliko zlega bi ravno ti možje lahko preprečili, ko bi hoteli! Ne samo hoteli, morali bi! Pa ne store. Poznamo sicer kraj, kjer so sami vrli krščanski misleči orožniki, ki strogo pazijo na izvrševanje naredb, in je tak red v njih okolišu, da je veselje. Morda je takih krajev še kaj več, dasi niso znani. A splošno jih ni mnogo. Policijska ura se prekorača, žganje se toči vsevkrižem, na dan volitve se je marsikje točilo, a orožnik ne vidi nič, ne sliši nič, kot bi bil mrtva stvar. Nekatera glavarstva poročajo, da ni nikoli nobenega nereda. Seveda, ko ga nočejo videti. »Sveta vojska« je doslej skušala temu neredu odpomoči potom vlog, protestov in prošnja po raznih merodajnih uradih. Odslej bo to javno bičala. Poročate ji prijatelji treznosti in reda o vseh nerednostih, ki jih tolerirajo možje pravice in reda! Zadnji umor v Trebnjem je zopet posledica tiste nesrečne razvade pri žetih, da mora ženin fantom dati za pijačo. Pijača ob vsaki priliki in nepriliki! Posledica tega — nasilna smrt. Koliko fantov je vsled te razvade že zgubilo svoje mlado življenje! Oblast bi te razvade lahko zabranila. »Sveta vojska« je za to že prosila. A odgovarja se ji: ne moremo, ne smemo, ljudje imajo prostost. Prostost je seveda — razuzdanost, pijanost, pretep, nož v srce... — »Sveta vojska.«

— **Svarilo pred izseljevanjem v Ameriko.** Kr. generalni konzulat v Chikagu

sporoča ministrstvu za zunanje zadeve, da se v Zedinjenih državah opaža v zadnjem času veliko pomanjkanje dela. Nekateri znani narodno-gospodarski pisatelji, pa tudi uradni krogi sami sodijo, da bo na spomlad nastala kriza. Drugi krogi pa zopet trdijo, da je vsa akcija odpuščanja delavcev manever velikih industrijskih podjetij z namenom, zmanjšati mezdo in na ta način znižati cene proizvodov, blagu in višino mezd na predvojne cene. Potrebno je, da vsi poklicani činitelji, predvsem naše časopisje, opozori osebe, ki se hočejo izseliti radi dela v Ameriko, da v sedanjih razmerah radi pomanjkanja dela ni misliti na zaslužek v Ameriki. V Chikagu je brezposelnih delavcev okoli 100.000, v Detroitu okoli 80.000, v Newyorku preko 120.000, v Filadelfiji okoli 200.000 delavcev in tako dalje. Dosedaj je brez dela okoli 3 milijone delavcev. Občinstvo se tudi opozarja na to, da imajo oblasti naročilo, s strogim izvajanjem potnih predpisov preprečiti izseljevanje v Ameriko, dokler se tamkaj ne izpremenijo razmere glede dela, ker pridejo naši državljani v Ameriki v sedanjih razmerah v neprimljivi in iščejo denarne pomoči pri raznih konzulatih, ki jim je pa ne morejo nuditi. Javnost naj se tudi zaveda, da so na pomlad projektirana velika dela tudi v naši državi sami, vsled česar je pričakovati tudi pri nas zadostnega zaslužka.

— **Himen.** Poročil se je te dni v Ljubljani g. Maks Petrič, sodnik v Novem mestu, z gđ. Josipino Peček, iz ugledne rodbine na Mirni. Častitamo!

— **Z zagrebške univerze.** »Slovenec« je v petkovih številki objavil poročilo L. D. U. o dogodkih na zagrebški univerzi povodom volitve delegatov za internacijski dijaški kongres v Pragi. Dodatno k temu se to: Demokratska klika v Podpor. društvu je na lastno roko delegirala pet izključno svojih ljudi. V vseh nedemokratskih grupah se je pojavil odpor, komunisti so vložili oficilen protest. Zato je bil predsednik Podpor. društva — demokrat — prisiljen sklicati v četrtek 24. t. m. skupščino celokupne akad. omladine, ki se je vršila v vestibulu. Takoj po otvoritvi skupščine je v imenu opozicije kol. Ložić predlagal, naj se delegati sploh ne odpošljejo, češ, da kongres nikakor ne bo internacionalen nego samo ententina parada; denar od vlade v ta namen votiran 50.000 kron naj se nameni gradnji akad. doma. Ako pa se končno že morajo delegati odposlati, naj jih določi proporc. Ker se je predsednik zbal opozicijske večine (republikanci, komunisti, Domagojci) je skupščino razpuštil, preden je prišlo do kakih volitev. Opozicija je hotela pred univerzo zborovanje nadaljevati; vendar v vseobčnem kričanju in življenju nobena stran ni mogla uveljaviti svoje premoči in tako se je masa mirno razšla. — Ker so demokrati upali na svoje rezervne sile, so vse alarmirali na nedeljsko skupščino. Značilno je, da so prihajali z debelimi gorjaci in oboroženi. Otvorila se je skupščina v auli; zopet je prevladovala opozicija. Do končnega zaključka pa le ni prišlo. Na predsednikov predlog se je skupščina preselila pred univerzo; prostor je bil že med zborovanjem v auli precej napolnjen z ljudmi, katere pa bi bilo bolj težko istovetiti z akademiki. Gotovo je to, da so imeli sedaj demokrati večino. Opozicija, ki ni hotela takoj zapustiti aule, ni nobenemu demokratskemu govorniku pustila do besede. Sedaj so »kulturonosci« pokazali višek svoje inteligencije. Dvignili so gorjace in vnel se je pretep. Padale so gorjace, žvižgalo je kamenje. Ni bilo dovolj, ko se je iz kotajočega se svitka dvignil kolega z okrvavljeno glavo, stopil na stopnjice in zavpil: »Evo vam vaše kulture!« Se dvakrat so se zagnali proti kolegom in prostor pred univerzo se je spremenil v pravo bojšče. Stirje ranjenci in okrvavljeni pesek priča o demokratski kulturi. — Alarmirana policija ni posredovala, ker se je pretep vršil znotraj univerzine ograje. Krivci skušajo svoj madež obrniti na drugo stran, pa preveč se jih drži, nebo se jim posrečilo. Ali gospodje po teh dogodkih še mislijo na Prago?

— **Poletni čas** bodo uvedli na Angleškem z 2. aprilom 1921. Ker pri nas tako radi posnemamo tuje države, je nevarnost, da bodo tudi pri nas zopet uvedli takozvani poletni čas. Čas bi bil, da bi se naši državniiki resno vprašali, čemu to. Ali ima res država kako korist od tega? Prvo leto naše države te novotarije nismo imeli in država je v kljub temu obstala. Naš kmet noče nič slišati od poletnega časa, saj mu dela samo sitnosti. Delati začne s svitom, k počitku leže, ko je že trda noč. In povečini je naša država poljedelska država. Že to je zadosten vzrok, da nehamo — lahko rečem — s to neumnostjo. Pa tudi drugim stanovom ne nudi poletni čas nobenega haska. Kdor je priden, dela tudi pri »zimskem« času, kdor je pa len, ga pa tudi poletni čas ne poboljša. Zato naj bi takoj naše kmetске zveze napravile na ministrstvo za socialno politiko potrebne vloge, naši poslanci naj bi pa pri sorodnih strankah ter v ministrstvu storili potrebne korake. — Prijatelj »zimskega« časa.

— **Dopis iz Celovca.** Prejšnji teden je stal v znamenju obč. volitev, pri katerih so, kakor znano, nemški liberalci, ki so 30 let neomejeno vladali, izgubili večino na socialdemokrate in krščanske socialiste. Predpretekli teden pa so se vršila zborovanja vseh strank. Poročam naj le o zborovanju krščansko-socialne stranke, ker utegne zanimati slovensko javnost, kar se je tu govorilo. Predmet zborovanja je bilo stališče nemških krščanskih socialcev do naših koroških Slovencev. — Liberalci (nemški) so namreč očitali krščanskim socialcem, da drže s pristaši Jugoslavije, ali boljše rečeno: s še dobrimi koroškimi Slovenci. Na velikem kršč. soc. zborovanju v hotelu »Sandwirt« (sedež Heimadtienda) dne 19. t. m. je poslanec Paulitsch v imenu kršč. soc. stranke za Koroško pojasnil stališče do Koroških Slovencev. Krščansko-socialna stranka, je izjavil, »stoji na stališču ljudskega glasovanja. Mi smatramo koroško vprašanje za rešeno. Zato smo tudi za prijateljstvo z onimi koroškimi Slovenci, ki stoje na enakem stališču. Maščevanja in povračila za one, ki so glasovali za Jugoslavijo, nočemo, če uvidijo, da to ni bilo prav, in če hočejo zdaj zopet postati »dobri Korošci«. Oni pa, ki še vedno vidijo svojo srečo v Jugoslaviji, so naši nasprotniki in proti tistim je pravilno, da se izvršuje zakon z vso strogostjo. Mi smo tudi za to, da dobe koroški Slovenci zastopstvo v koroškem deželnem zboru (meseca majnika se vrše najbrž volitve), da se morejo tam na pravem mestu pritožiti in izreči svoje želje, ne pa v Ljubljani ali celo v Belgradu. Vse, kar je koroški deželni zbor pred glasovanjem obljubil koroškim Slovincem v prosvetnem oziru, to moramo tudi držati; to ne sme biti samo na papirju, temveč mora postati resnica. Liberalci pravijo, da držimo z jugoslovanskimi privrženci, a temu ni tako. Mi hočemo le prijateljstvo s slovenskimi občinami, da dobimo od njih potrebna živila v mesto. Kajti če varujemo svojo mladino pred lakoto, je to narodno deo.« Tako Paulitsch. Bomo videli, kaj nam prinese bodočnost. — V petek je bilo v isti dvorani velikomnemško zborovanje. Narodni poslanec Wamek z Dunaja je govoril o narodnem edinstvu in dejal, da za nemštvo ni preje miru, predno ne prebivajo vsi Nemci v eni veliki državi, v Vsenemčiji. »Tudi na Spodnjem Štajerskem je še precej Nemcev, ki čakajo, da bo tudi za nje bila ura osvoboditve«, je dejal.

— **Ministrstvo za trgovino in industrijo** je sklenilo pozvati vse denarne zavode, naj zbirajo točne podatke o vseh aktivah in pasivah, in sicer po obrazcu, ki ga je izdelalo finančno ministrstvo.

— **Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro** razpisuje službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Kranjska gora. Interesentje se opozarjajo na ta razpis v Uradnem listu.

— **Mohorjeve knjige.** Pri podpisnem žup. uradu so že vse — pred par dnevi naznanjene preostale knjige razprodane. Torej mora zavračati vsa nova naročila. Župni urad Sv. Martina na Pohorju.

— **Od doma je odšel pred 14 dnevi 12-letni dečko,** oblečen v rjavo obleko. Kdor bi kaj vedel, naj javi orožništvu ali pa očetu Francu Klandru, posestniku v Dolskem, pošta dol. (K)

Ljubljanske novice.

Ij Sestanek duhovščine ljubljanskega mesta bo danes ob 5. uri popoldne v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Na dnevnem redu so jako važne stvari. Poročal bode g. dr. Fr. Kulovec.

Ij Ljudski oder v Ljubljani ponovi na splošno zahtevo v nedeljo dne 6. marca nad vse priljubljeno burko v treh dejanjih »Čez leto dni« ali »Pri belem konjičku« II. del.

Ij Vabilo na sejo pripravljalnega odbora prosvetnega društva za Šolski okraj, ki se vrši v četrtek, dne 3. t. m. ob 8. uri zvečer v čitalnici Jug. tiskarne, III. nadstropje. — Predsednik.

Ij Sentjakobska prosveta. Danes zvečer ob 8. uri bo seja »Prosvete«. Prosimo gotove in točne udeležbe! — V nedeljo, 6. tm. ob 6. uri zvečer bo občni zbor »Prosvete«. Vse člane vabimo, da se občnega zbora gotovo udeležijo. (K)

Ij Ukradena sablja. V Krapševi kavarni se je pripetil te dni zelo šaljiv prizor. Karel S. se je napil vina in likerjev. Ko je neki narednik odpasal sabljo in jo obesil na obešalnik, jo je Karel S. vzel in si jo sebi opasal ter odšel iz kavarne. Karel S. se bo moral zaradi svoje šale zagovarjati pred sodiščem.

Ij Tatvine v plesni šoli. V šoli plesnega mojstra Adolfa Pračka je bilo izvedenih več tatvin. Okradeni so bili Franja Tavčar in še dve ženski in neki moški.

Ij Dražba zaplenjenih konj. V četrtek dne 3. marca t. l. se vrši ob 3. uri popoldne dražba zaplenjenih konj na Zelenem hribu poleg Dolenjskega kolodvora.

Prosveta.

pr II. Sinfonični koncert priredi orkestralno društvo Glasbene Matice v ponedeljek, 7. marca. Na koncertu se bo prvič izvajal Premiov Allegro za godalni orkester. Koncertni mojster Rihard Zika nastopi kot solist v Dvořakovem violinskem koncertu, ki ga bo spremljal orkester. Največja točka je Beethovnova

»Eroica«. Orkestralno društvo se ni zbal ne truda ne stroškov, da poda to najlepšo sinfonijo Beethovnova v kolikor mogoče sijajni opremi. Vstopnice se dobe v predprodaji v trafikih v Prešernovi ulici. (K)

pr Matica Hrvatska imenovala je povjerenikom za grad Ljubljano gosp. Franju Rebec-a, revidenta južne željeznice. Članovima prinosnicima i zakladnicima javlja, da se još razasilišu redovna inzdanja za godinu 1919 i to: Dr. Fran Tučan: Naše rudno blago, s ilustracijama i kartom o nalažištima ruda u Jugoslaviji. Dr. M. Cihlar-Nehajev: Veliki Grad. Pripovjesti. Dr. Gjuro Dimović: Kraljević Marko. Drama. Za ova redovita izdanja plaćaju članovi prinosnici 32 K, a članovi zakladnici imaju radi namirenja vlastitih troškova Matičnih nadoplatiti 22 K. Poštarinu plaćaju članovi. Nove članove prinosnike i zakladnike prima povjerenik svakog dan od 14—15 h u svom stanu na Gosposvetskoj cesti br. 13/II. vrata 103.

Cerkveni vestnik.

c V mesecu marcu bo pri oo. jezuitih vsako nedeljo ob 6. uri sv. maša z blagoslovom, vsak dan po sv. maši ob 6. uri se bodo molile litanije sv. Jožefa.

Orlovski vestnik.

Šentpeterski Orel v Ljubljani vabi vse člane na fantovski večer, ki bo danes ob pol 8. uri zvečer. Pridite zanesljivo vsi!

Šentpeterske Orlice prirede v nedeljo popoldne ob 3. uri v Ljudskem domu telovadno akademijo. Pri akademiji sodeluje godba Dravske divizije. Vstopnice se dobe v prodajalni Katol. tiskovnega društva prej H. Ničman. (K)

Ježica. V nedeljo 6. marca uprizori telovadni odsek »Orel« v Društvenem domu na Ježici Finžgarjevo igro v štirih dejanjih »Divji lovec«. Začetek ob pol četrti uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

Najnovejša poročila.

SEJA USTAVNEGA ODBORA.

Belgrad, 1. marca. (Izv.) Ob 9. uri zjutraj je Ninčić otvoril sejo in javil, da je na današnjem redu generalna debata o enoin dvodomnem sistemu. — Kot prvi govornik je nastopil republikanec Gjonović, ki je proti senatu, češ da je to le ustanova buržuazije in povsod umira. — Dr. Šimrak govori v imenu Jugoslovanskega kluba. Predlaga dvodomni sistem in sicer politično in socialno-ekonomsko zbornico. Je pa proti zastarelemu senatu, ker ne gre, da bi obe zbornici reševale iste zadeve, ker je v tem slučaju nasprotje neizogibno. Ne more pa se tudi sprejeti predlog zemljoradniškega kluba, ker se morajo politična in pa gospodarska vprašanja reševati ločeno. Za njim sta govorila Divac (soc. dem.) in V. Marinković (dem.), ki sta se z izvajanjem dr. Šimraka strinjala s to razliko, da naj ima druga zbornica le posvetovalno pravico. — Dr. Vošnjak (samostojnež) je proti predlogu šefa zemljoradniškega kluba, poslanca Avraovića, predložil separaten samolasten predlog, da naj ima druga zbornica le posvetovalno pravico. — Dr. Pavičić (Nar. klub) je v načrtu za dvodomni sistem. — Živko Miladinović (rad.) je proti senatu. — V imenu demokratov poda izjavo Marković, da so oni za enodomni sistem. — Min. Trifković je seveda za parlamentarno vladu. — Pri glasovanju je bila večina proti dvodomnemu sistemu. Konec seje ob 12. uri.

STALIŠČE MUSLIMANOV.

Belgrad, 1. marca. (Izv.) Muslimanski klub se še dosedaj ni končno javno odločil glede podpiranja vlade. Oni so prepričani, da vlada ne bo nobenih obljub izpolnila, niti glede reforme bosanske vlade. Vkljub grožnjam demokratov, da bodo rigorozno izvajali agrarno reformo v Bosni, se vedno bolj veča opozicija, ki je proti vsakemu sodelovanju z današnjo absolutistično vladu.

SAMOSTOJNOST SAMOSTOJNII.

Belgrad, 1. marca. (Izv.) V parlamentarnih krogih se trdovratno vzdržuje vest, da so slovenski samostojneži prekinili vse zveze z »Zemljoradniškim klubom« in ustanovili svoj klub, ki bo podpiral seveda demokrate. Dr. Vošnjak dobi zato po vsej priliki mesto legacijskega svetnika v enem izmed inozemskih zastopstev. — Srbski zemljoradniki so proti vsakemu sodelovanju z vladu.

NAMESTNIK DR. KUKOVCA.

Belgrad, 1. marca. (Izv.) Za časa odsotnosti dr. Kukovca nadomestuje njega minister šuma i ruda dr. Krizman.

SENZACIONALNA POLITIČNA RAZPRAVA.

Zagreb, 1. marca. (Izv.) Pred tukajšnjim sodnim stolom se je danes pričela tožba dr. Bošnjaka, bivšega bana in sedanjega podbana, proti glavnemu uredniku »Hrvata«, glasila Hrvatske zajednice, in to z ozirom na napade, ki so izšli 19. nov. in 10. dec. pr. l. v »Hrvatu«. V njih se trdi,

da se nahaja dr. Bošnjak na listi konfidentov, ki je bila sestavljena na ukaz Nar. Veča. V političnih krogih vlada veliko zanimanje. Danes so bili zaslisani med drugimi glavni urednik »Riječi« Toni Schlegel in dr. Budisavljević.

IMAMO MORNARICO!

LDU Zagreb, 1. marca. (ZNU) »Novosti« javljajo iz Kotora: Včeraj so vojaške oblasti Francije predale jugoslovanskim oblastem vojaške in mornariške objekte. Jugoslavijo je zastopal kapitan Grund. Francozi so izročili 12 torpedovk in 2 vojni ladji in trdnjave na kopnem. Pri predaji so bile oddane častne salve. Na ladjah, na trdnjavi in po mestu vih. naše narodne zastave.

VOJNE VESTI.

LDU Zagreb, 1. marca. (ZNU) »Večer« javlja iz Belgrada: Ko se uveljavi zakon o vojni organizaciji, ki ga izdeluje generalni štab, bo najbrže postal vojni minister general Pešić. Poveljniki prve armade Petar Vojević bo imenovan za poveljnika generalnega štaba. General Vasić postane poveljnik prve armade v Novem Sadu. V Zagreb pa pride za poveljnika IV. armade general Krsta Smiljanić.

POGAJANJA ČEHOV Z BOLJŠEVIKI.

Praga, 1. marca. (Izv.) »Lydove Novine« poročajo, da bo odposlanik boljševiške vlade dr. Herson zapustil te dni Prago. Mesto njega pa pride posebna boljševiška komisija, da sklene gospodarsko pogodbo s Čehoslovaško. Istotako odpošlje češka vlada svojo komisijo, da prouči teren v Rusiji.

POLJSKA POROČILA O RUSIJI.

Varšava, 1. marca. (Izv.) Iz Rige javljajo, da je položaj v sovjetski Rusiji skrajno kritičen. Na vseh poljih javnega življenja se opaža popolen polom sovjetskega sistema. Te dni je zagrozilo nad 20 tisoč delavcev potom svojih odposlancev sovjetski vladi, da bodo zapustili Moskvo.

TRGOVSKA POGODBA MED ČESKO IN ITALIJO.

Praga, 1. marca. (Izv.) Trgovska pogodba med Čehoslovaško in Italijo bo te dni podpisana.

VPRAŠANJE AVSTRIJSKE VALUTE.

LDU Dunaj, 1. marca. (DunKU) Na današnji seji narodne skupščine so vele-nemški poslanec Lackner in tovariši stavili vprašanje finančnemu ministru glede vesti, ki se razširjajo s tem, da se v kratkem zamenjajo avstrijski žigosani bankovci. Govorijo se tudi, da se bo bankovcem o priliki zamenjave precej znižal kurz. Vprašanje se je tikalo tudi govoric, češ da se v državnih tiskarnah že več tednov tiskajo novi bankovci v veljavi franka, kar bi prebivalstvo gotovo ne odobravalo, ker si splošno želi prehoda na marke. Poslanec Lackner je v imenu svojih tovarišev vprašal, ali so te govorice opravičene in v katerem stadiju se nahaja tiskanje novih avstrijskih bankovcev in ali se resnično namerava vpeljati v Avstriji franke.

PADANJE CEN ŽELEZA IN JEKLA.

LDU London, 1. marca. (Reuter.) — Spričo padanja cen železu in jeklu so clevelandski delavci dovolili, da se jim zniža plača za dva šilinga na dan.

BORZA.

LDU Zagreb, 1. marca. (ZNU) Devize. Berlin (vezano) 237.50—238, Italija (vezano) 546—547, London (vezano) 584—585, Newyork (vezano — kabel) 150—151, Newyork (vezano — ček) 148.25—150, Pariz (vezano) 1070—1075, Praga (vezano) 187—187.50, Švica (vezano) 2450—2475, Dunaj (vezano) 20.50—20.65. Valute. Ameriški dolarji 146—146.50, avstrijske krone 21.50—22, češkoslovaške krone 180—182, angleški funti 555—0, francoski franki 1085 do 0, napoleonidori 490—498, nemške marke 235—236, souvereigni 580—590, italijanske lire 530—0.

LDU Curih, 1. marca. (ČTU) Berlin 9.72½, Holandija 206.50, Newyork 603, London 23.40, Pariz 43.15, Milan 22, Bruselj 45, Kodanj 108, Stockholm 135, Kristianija 104, Madrid 83.25, Buenos Aires 215, Praga 7.50, Dunaj 1.30, Zagreb 4.10, Bukarešta 8.10, Varšava 0.68, avstrijske žigosane krone 0.90.

LDU Dunaj, 1. marca. (ČTU) Devize. Zagreb 487—491, Berlin 1133—1159, Budimpešta 156.25—158.25, Bukarešta 960 do 970, London 2800—2820, Milan 26.30 do 2650, Pariz 5160—5200, Praga 898—904, Sofija 842.50—852.50, Varšava 75.50 do 77.90, Curih 11.962.50—12.112.50, Newyork 721.50—725.50, Amsterdam 24.700 do 24.800. Valute. Ameriški dolarji 714—718, bolgarski levi 835—845, nemške marke 1151—1157, angleški funti 2796—2810, francoski franki 5145—5185, italijanske lire 2632.50—2652.50, dinarji (tisočaki) 1935—1955, (stotaki) 1930—1950, poljske marke 76.50—78.50, rumunski leji 945 do 955, carski rublji 305—311, švicarski franki 11.937.50—11.987.50, češkoslovaške krone 897—903, mažarske krone 155.25—157.25.

Narodno gledišče.

Drama:

Sreda, 2. marca: Zaprto.
Četrtek, 3. marca: »Razvalina življenja.« Red A.
Petek, 4. marca: »Golgota.« Red D.
Sobota, 5. marca: »Bajka o volku.« Red B.

Opera.

Sreda, 2. marca: »Na dnu.« Gostovanje hudožesvenega teatra. Izven.
Četrtek, 3. marca: »Dalibor.« Gostovanje gospe Milene Šugh-Štefanacove. Red C.
Petek, 4. marca: »Mignon.« Gostovanje gospoda Julija Betetta. Red E.

Gospodarstvo.

g Ljubljanski veliki semenj 1921. Neizprosno zahteva sedanji čas od vsakega naroda, da postavi v boj za svoj obstanek in svojo prihodnost svoje najboljše sile. Ta boj pa more uspešno bojevati samo oni narod, ki svoje sile dobro pozna, da jih more o pravem času uporabiti na pravem mestu. Prva naloga našega ujedinjenega troimenskega naroda je, spoznati samega sebe, spoznati lastno moč in to predvsem na polju, ki je prineslo že vsakemu narodu, ki ga je pridno obdeloval, blagostanje, na polju industrije, obrti in trgovine. Medtem ko je naša država po večini agrarna, naš slovenski del ni posebno oblagodaren s tem naravnim zakladom. Osredotočiti nam je radi tega vse svoje moči predvsem v industriji, obrti in trgovini. Pričetek je dan, treba je samo na tem potu pogumno stopati naprej. V primeru vzpodbude vsem, ki že v teh panogah delujejo, predvsem pa, da pokažemo naši ostali domovini, kaj znamo in kaj zmoremo, da pokažemo svojo moč v teh panogah ter dokažemo s tem, da posedamo marsikaj, o čemer se je mislilo do sedaj, da je treba importirati iz inozemstva, in da se spoznamo medsebojno, so se na seji, ki se je vršila na inicijativo trgovske in obrtniške zbor-

nice, zveze obrtnih zadrug ter oddelka ministrstva za trgovino in industrijo pri deželni vladi, vsi v velikem številu zastopani interesirani krogi soglasno izjavili za prireditve vzorčnega semenja v letu 1921 v Ljubljani. Z veseljem je moči konstatirati, da je namera, prirediti ta semenj, ki se bo vršil od 6. do 21. avgusta tekočega leta v Ljubljani, zbudila v industrijskih, obrtnih in trgovskih krogih tako veliko zanimanje, da se je na prvi poziv službe samo splošni informaciji, odzvalo okoli 200 tveč, ki rabijo za razstavitev svojih proizvodov okoli 2200 kvadratnih metrov. Priprave za veliki semenj so v polnem teku. V interesu tveč je, da čimprej vsaj načeloma javijo ali se udeležijo semenja, ker je za priprave in zlasti za ureditev prostorov treba vedeti, s kakšno udeležbo je računati. Zato se tveč, ki niso še odgovorile, pozivljajo, da to čimprej store, vsi pa, ki niso prejeli direktnega vabila, so naprošeni, da se s tem smatrajo za nujno vabljeni, se izjavijo v principu na naslov »Urad ljubljanskega velikega semenja v Ljubljani, Turjaški trg št. 6, II. nadst.« ali so voljni na tem veliki semenju razstaviti svoje proizvode in koliko kvadratnih metrov prostora bodo približno v to svrhu rabile. Ni treba posebno poudarjati posebne važnosti tega velikega semenja za naša podjetja. Razstavljalci morejo imeti velike praktične koristi. Saj imajo vzorčni semenji poglavitno praktične namene in zato se v vedno večjem številu ustanavljajo po drugih državah: izborni reklamno sredstvo so in dajejo najboljšo priliko odjemalcu, da nazorno spozna nove dobre nabavne vire, razstavljalec pa, da razširi krog svojih odjemalcev, obema pa nudijo možnost takojšnjih kupijskih sklepov.

g Nezadostno izrabljeni zakladi Jugoslavije. Koliko na srcu bolnih ljudi se muči z mislijo, da za njih ni več zdravila, ker so že vse močnejše poskusili, pa vse brez pravega uspeha. Namen teh vrstic je, opisati v kratkem učinek, ki ga povzročajo pri teh bolnih naravno ogljikove kisle kopelji, katere so žalibog še mnogo premalo poznate. Še mnogim zdravnikom ni znano, da imamo mi v skrajnem kotičku naše dr-

žave skromno mineralno kopališče, katero nudi posetnikom tudi naravne ogljikove kisle kopelji, katerih učinkovitost nadkrijuje enake kopelji v Franjovih in Marijinih varih na Češkem. Pri srčnih boleznih se odlikujejo posebno naravne ogljikove kisle kopelji, ki so pripravljene iz naravne mineralne vode z izvanredno bogato vsebino vezane in preste ogljikove kisline. Prednost teh, napram umetnim je, da je pri prvih učinkih trajen, dočim pa pri umetnih ogljikova kislina začetkom zelo zašumi v vodo, se pa takoj zopet izhlapi in vpliv radi tega tudi hitro premine. Naravne ogljikove kisle kopelji vplivajo kot zdravilno sredstvo na razne načine: 1. termično, to je pri temperaturah nad 27° znižuje pritisk krvi, pod 25° ga pa pospešuje; 2. mehanično, ker se tvorijo na koži mehurčki, ki isto prijetno razdražijo. Kemični učinek ogljikove kisline in mineralij dopolnjujejo zdravitev. Ker vplivajo te kopelji tudi na utrip, je stvar dotičnega kopališčenega zdravnika, da z ozirom na bolezen in fizične moči bolnika točno določi dobo kopanja. Kakor je iz gori navedenega razvidno, razdražijo ogljikove kisle kopelji živčne konce v koži in žilni sistem in so zategadelj vsled vplivanja na delovanje srca, tudi pri oslavljenju srca (prikazen pri ledvičnih boleznih in protinu in po nalezljivih boleznih) izvanredno zdravilno sredstvo. Znameniti učenjak naziva v svojih izjavanjih eno tako naravno ogljikovo-kislo kopelj »telovadno uro srca«. Tako močno učinkujoče naravne ogljikove-kisle kopelji poseduje v naši državi samo Slatina-Radenci. Kopalne kadi se polnijo pri teh neposredno iz vrele in se potem skoz

med podom se nahajajoče cevi s paro ogrevajo tako, da se prav malo ogljikove kisline izhlapi. Razen teh so v Radencih še druge mineralne, parne in potilne kopelji, ki posebno ugodno vplivajo pri ledvičnih boleznih (kamenček in pesek), protinu, reumatizmu, mehurnih boleznih in sladkornem diabetu. Omeniti je tudi pitno zdravitev z Radenskim zdravilnim vrelecem, ki je najmočnejši vseh poznatih natrij-litij-vrelec, posebno pri katarnih boleznih dihal, želodca in čreves. Za malokrvne se nahaja v bližini tudi en vrelc z visoko množino železa. Žalostno je, da je vsled že skoro eno leto obstoječih prometnih ovir poset tega kopališča, ki je za naravno zdravje tako velikega pomena, tako otežkočen. Iz istega vzroka in pa še vsled previsokega obdačenja mineralnih voda, je tudi razpošiljalni promet skoro popolnoma uničen.

Koledar za l. 1921 po znižani ceni. Na razpolago je v Jugoslavanski knjigarni še nekaj izvodov Skladnega koledarja z velikimi številskimi po znižani ceni 12 K, samo blok brez podlage po 8 K. Dobi se tudi še nekaj žepnih koledarčkov zelo lično vezanih po 6 K.

Trpite na revmatizmu in gihtičnih bolečinah? Vdrženje s pravim Fellerjevim Elzafluidom je takorekč dobrodejno! 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici 42 kron. Državna trošarina posebej.

Rabite mlo-odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza-kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatljic 18 kron. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 9 kron. Zeloce okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 kron. — Omot in poštnina posebej. a najceneje. Eugen V. Feller. Stubica donja, Eisatrg št. 134, Hrvatska. E.

Za dvakratno obliavo v tednu se računa 2 kron.)

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno obliavo v tednu se računa 2 kron.)

ELEKTROTEHNIKA
Verbaj A., Gosposvetska c. 13.
FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabjec Franjo, Miklošičeva c. 6.
JAVNA SKLADIŠČA
»Balkan«, L. Ljublj., javno sklad., Dunajska c. 33. (Tel. 366.)
KLEPARJI
Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.
KNJIGARNE
Jugoslav. knjigarna, Pred škofijo.

KNJIGOVEZNICE
Knjigovoznica K. T. D., Kopitarjeva ulica št. 6.
KONFEKCIJSKE TRGOVINE
Olup Josip, Pod Trančo.
LEKARNE
»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.
MODNI SALONI
Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.
PARFUMERIJE IN KOSMETIKA
»Uranus«, Mestni trg 11.

TRGOVINE S PAPIRJE
»Uranus«, Mestni trg 11.
SLIKE ZA LEGITIMACIJE.
Hibšer Hugon, fotograf, Valvazorjev trg 7, naspr. Križ. cerkve.
STAVBENA PODJETJA
Bren Pavel, mestni stavbenik, Novo mesto—Gradac.
Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.
Jakob Vodopivec, Zagorje ob Savi.

SOBNO SLIKARSTVO
Košak Ivan, Bleiweisova cesta 15.
Zuran Martin, Mestni trg 12.
ŠPEDIJSKA PODJETJA
»Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)
Uber F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)
TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO
Černe Lud., Wolfova ulica 3.
Pakiž Ivan, Stari trg št. 20.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNEN.
Mikuš L., Mestni trg 15.
TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.
Erjavec & Turk pri »Zlati lopati«. Valvazorjev trg št. 7.
Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.
ZALOGA POHISTVA.
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.
ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH SIT.
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Proda se oprava za spalno sobo, divan in več drugega pohištva. — Selo 41. 764

Razno pohištvo, posoda itd. se prodaja vsak dan od 2. do 5. pop. Cankarjevo nabrežje 7/II. 765

Jahalni konj na prodaj. Več se izve v jahalnici na Bleiweisovi cesti v Ljubljani. 768

Prodajalca starejša moč se sprejme v trgovino z mešanim blagom na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. — Reflektira se samo na vstrajno moč. Ponudbe pod »lepa prilika« 1921 na upravnistvo »Slovenca«. 720

Proda se: velika pisalna miza, še nova, aparat, rabljen, 2 sivalna stroja, rabljena, več akafov iz pločevine, novih, karbidne svetilke nove itd. Vpraša se pri N. Puštnik, klepar v Sevnici. 760

Deklico za vse išče v Zagrebu boljša rodbina štirih odraslih oseb. Tri sobe. Znati mora nekaj kuhati in prati perilo. Plača 250 K. Naslov: Bona, Zagreb, Trgovačka komora. 733

Beklico k otrokom pridno, pošteno in zanesljivo sprejme IVAN N. ADAMIC, vrvarna, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31.

Poljedelske stroje vseh vrst, kakor: domače, snailne, sadne, milne, trijere, stroje za lučenje koruze, repo- in krmoreznic, črpalnice, peči, decimalne tehtnice, pluge, brane in druge stroje dobavlja takoj Stanislaus Schmid, Strass, Stmk.

Slavbeni prostor dve parceli ob Dolenski cesti blizu kolodvora v Ljubljani se prodaja. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 716.

Naročalite »Slovenca«!

Josip Zadnikar
Jva Zadnikar rojena Zorc
poročena.
1. marca 1921.
Ljubljana Novomesto

Prodaja drv.
Priporoča se zaloga sekanih, žaganih in meterskih drv. Vsaka količina se dostavlja na dom. Priporoča se tudi vsaka druga prevoznica. — Ivana Treo, Cesta na Gorenjsko železnico 6.

Daráz Joška
glasoviti ciganski primaš s celo svojo glasbo zeil oditi za letno sezono v kopulišče.
Ponudbe naj se pošljejo na anončno ekspedicijo SCHMOLKA, Pečuh, Apaca ulica 9. Baranja.

Opr. št. 75 ad.

Razglas.
Oddaja popravka šolskega posloplja na Vinici. Na poslgi inženir-skega proračuna — 90.000 K —, ki leži v pogled pri okrajnem šolskem svetu v Crnomlju in pri obč. uradu na Vinici, se razpisuje konkurenčna oddaja do dne 1. aprila 1921.
Povzetniki naj svoje ponudbe v zaprtih kuvertih do tega dne predložijo obč. uradu na Vinici.
Občinski urad na Vinici
dne 27. februarja 1921.

Zahvala.

Vsem onim, ki so nam stali ob času mučne bolezni in prezgodnje smrti naše nad vse ljubljene, nepozabljene in druge nam

PEPCE

ob strani vsem, ki so jo spremlili na njeni poslednji poti k večnemu počitku in ji s tem dokazali, kako visoko cenijo njeno blago, mlado srce, ravno tako gg. dr. Avramoviču in g. dr. Slajmarju za njiju trud ob času težke bolezni, preč. g. župniku Janko Barletu za tolažilne besede, vsem č. sestram, gđ. učiteljicam in go. enkam Lichtenturnovega zavoda za vso skrb, častno spremstvo, ganljivo petje in v srce pretresujoče govore ob grobu ter poklonjeno cvetje, gg. pevcem »Glasbene Matice« za pretresljivi žalostniki, vsem, vsem darovalcem obilnega prekrasnega cvetja ter vsem sočustvujočim ob nagli naši izgubi, izrekamo tem potom svojo najiskrenejšo zahvalo.
Ohranite jo v dobrem spominu!

V LJUBLJANI, dne 1. marca 1921.

Globoko žalujoča rodbina Škulj.

KONJAK
Pri slabostih vsled starosti, pri želodčnih težkočah in pri izgubiti moči je stari vinski konjak v mleku pravo oživljajoče sredstvo, 2 politi, stekl. pošlje franko za vnaprej poslanih K 140 Beneš Hertl, lastnik, grad Golč pri Konjicah. Slovenija

Kupim
hišo z vrtom
najmanj 5 sob. v najbližji okolici Ljubljane. Cena postranska stvar. Ponudbe na anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana. 724

„KOVINOL“
tekoče v steklenicah,
„PASTOL“
v plehnatih škatljah, zajamčeno najboljša sredstva za čiščenje vsake kovine.
Izdeluje F. PLEVNİK, Celje.

Pečarija Mengšu

ima vedno v zalogi vsakovrstne sobne, kmečke

peči in štedilnike,
kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine.

PIRELLI & CO AP. D. D. MILANO
Najboljši
gumi za cepljenje vinskih trt
»EXCELSIOR«
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:
BERTHOLD NEUMANN
veletrgovina kolonijalnega blaga
ZAGREB, Illica 73, I. nadst.
Telefon: 277. Brzjavlj: Engross.

Stavbeniki!
2 mešalca za beton,
zmešata po 10 m³ betona dnevno;
ošč modelov za betonske
cevi in 1 staobeno sesalko,
premer 7 cm,
odda
Obrina centrala, Ljubljana,
Pržanovca ulica 3.

Kmetovalci, pozor!
Neverjetne uspehe dosežete pri prasičin, govodi itd. ako prime-sate krmi redilni prašek REDIN lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani.

ZASTOPNIKI
žitne in mlinske stroje, izborni strokovnjaki, dobro uvedeni za Ljubljano in Celje se sprejmo. Ponudbe na
»Narodna« mlinska in gospodarstvena industrija d. d. v Zagrebu.

Knjigovodja
prvovrstna samostojna moč ter 2 pisarniške pomožne moči za večje trgovsko podjetje se sprejme. — Plača in nastop po dogovoru. — Ponudbe se prosijo na upravo lista pod št. 4000/770.

Isče se velik prostor za skladišče
Prostor mora biti suh in po možnosti svetel, leži pa lahko v kateremkoli delu Ljubljane. Ponudbe na upravo pod št. 729.

„ORIENT“
družba z o. z. preje
Brata Eberlin Jančar & Co
Ljubljana, Miklošičeva c. 4.
nasproti hotela »Union«.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

Takoj dobavljivo iz skladišča LJUBLJANA
1 težki UNIVERSAL-stroj za izrezavanje
(Fräsmaschine) nemški izdelek
z universal-razdelilnikom (Teilkopf), kretanje mize na vse strani samostojno; velikost mize 1110×250 mm, ca 2000 kg teže. Vsi drugi stroji za obdelovanje železa in kovine so takoj dobavljivi iz skladišča Wien. — H. SARTORIUS Nachf., Gesellschaft m. b. H., WIEN VIII., Laudongasse 12.